

OVER EEN TIK DIE EEN KLAP GAF...

HOE EEN DUBBELTJE ROLLEN KAN. TWEE WEKEN GELEDEN GAF DE GEZINSBOND EEN PERSCONFERENTIE OVER HET DOSSIER GEWELD IN HET GEZIN. AANVANKELIJK WILDEN WE HET OP DIE PERSCONFERENTIE NIET EENS HEBBEN OVER DE ZOGEHETEN «PEDAGOGISCHE TIK». NET OMDAT DE UITENLOPENDE INVULLING DIE MENSEN ERAAN GEVEN LEIDT TOT OEVERLOZE DISCUSSIES. HELAAS HEEFT EEN KRANT ONZE PERSCONFERENTIE NIET AFGEWACHT EN ZO GING DE BAL AAN HET ROLLEN.

De «pedagogische tik» met alles wat mensen er onder kunnen verstaan, kreeg in de mediaberichtgeving een onverdiende ereplaats. Dan toch maar even stilstaan bij die dekselse tik op de persconferentie, met de duidelijke boodschap dat we de term liever niet meer zien gebruiken, omdat hij zoveel verwarring met zich meebrengt. En toch lazen we 's anderendaags in de pers: «De Gezinsbond wil slaan van kinderen strafbaar stellen», zelfs «de pedagogische tik». Een aantal leden verslikten zich meteen in hun koffie en kropen verontrust in hun pen. Hoog tijd dus voor enige nuancerings...

DÉ PEDAGOGISCHE TIK BESTAAT NIET

Wie hier een duidelijke definitie van de term verwacht, moeten we teleurstellen. Verschillende deskundigen op het terrein zien in de term «pedagogische tik» het hele arsenaal van tikken en klappen die ouders in praktijk hanteren als opvoedingsmethode. Vanuit dergelijke brede omschrijving komen ze tot de stelling dat onder het vaandel «pedagogisch» en «tik» een aantal praktijken schuilgaan die weinig pedagogisch zijn en waar een «tik» vaak geen «tik» is. De verzamelterm «pedagogische tik» houdt zo het huidige tuchtigingsrecht in stand dat ouders toestaat om binnen de opvoeding kinderen te slaan.

Dat bovenstaande brede omschrijving wel een gangbare definitie is, blijkt overigens ook uit de vele reacties die we kregen en waarin ouders hun uiteenlopende mening over «pedagogisch verantwoorde tikken» gaven: «een tik om een kleuter aan te sporen sneller een gevaarlijke weg over te steken», «een bemoedigende tik op de schouder» (!), «een zachte tik op de pampers», «een oorveeg om te vermijden dat hij voor de derde keer zijn boek op school vergeet», «kinderen verdienen af en toe een sjot onder de broek», «een goeie mep tegen het hoofd voorkomt dat ze u later zullen slaan» en zo kunnen we nog even doorgaan. Met andere woorden: dé pedagogische tik bestaat niet. Dergelijke brede, en dus weinig zeggende omschrijving had plaats ook wij voor ogen. Daarom hem gaven we de term, voor zover wij lingsteken gebruikten, tussen aanhaare deskundigs. Niet waar, zeggen andegogische tik bestaan dan weer. Dé pedameestal op de vingtaat wel en is de tik ne kinderen wordt gegeters) die aan kleize iets gevaarlijks willen geven wanneer aan het vuur of het stopcor... en, zoals tact ko-

men. Het moge duidelijk zijn dat wij deze enge omschrijving helemaal niet voor ogen hadden in ons voorstel rond het (duidelijker) strafbaar stellen van slaan van kinderen binnen de opvoeding.

Verwarring alom dus, al is één zaak duidelijk: een maatschappelijk debat rond het slaan van kinderen dringt zich op. In ons voorstel zeggen we dat elk kind *recht heeft op een goede opvoeding en geen vernederende behandelingen of andere vormen van fysiek of psychisch geweld mag ondergaan*. Dat, en niet «de tik» moet het uitgangspunt van dat debat zijn.

ONDERSTEUNING GEEN BESTRAFFING

Een tweede belangrijke misvatting is dat de Gezinsbond zich op het repressieve pad wil begeven in plaats van het opvoedingsondersteunende. Bestrafing in plaats van ondersteuning en begeleiding. Wie ons dossier doorneemt, en de woorden opvoedings- en gezinsondersteuning wil onderstrepen, zal zijn potlood een paar keer kunnen scherpen. De enige reden waarom we de idee van het strafbaar stellen van het slaan van kinderen in de opvoeding niet ongenegen zijn, is net omdat in landen met een duidelijke wetgeving terzake er veel meer wordt nagedacht over opvoeding. Het geeft aan ouders een enorme stimulans om op vrijwillige basis gebruik te maken van allerhande vormen van opvoedingsondersteuning. Dat aanbod moet er uiteraard eerst zijn, zo breed en laagdrempelig mogelijk (tijdschriften, tv), want niet elke ouder voelt zich geroepen om een of andere cursus te volgen. Wetgeving zonder een ruime sensibiliseringscampagne en zonder het aanreiken van alternatieven is een lege doos, zo schrijven we letterlijk in ons dossier. Het feit dat er in landen met een duidelijke wetgeving terzake geen heksenjacht op ouders werd ontketend, is voor ons ook een cruciaal gegeven. Een duidelijk maatschappelijk signaal «kinderen slaan doe je niet zomaar» kan leiden tot een mentaliteitswijziging. In genoemde landen vindt het overgrote deel van de bevolking het slaan van kinderen verkeerd en wat nog veel belangrijker is: het aantal gevallen van kindermishandeling daalde er drastisch.

KINDEREN DE BAAS?

Een aantal verontruste bondsleden stelt dat een 'laissez faire'-houding ergere gevolgen heeft voor kinderen

dan een ferme tik. Ook hier willen we een en ander rechtzetten. In ons dossier stellen we duidelijk dat kinderen grenzen nodig hebben, we noemen extreem verwennen of toegeeflijk zijn zelfs een vorm van emotionele verwaarlozing. We zijn wel van mening dat slaan niet de aangewezen weg is om die grenzen te stellen

SCHULD EN BOETE...

Wie zonder zonde is... Het laatste wat de Gezinsbond wil, is dat ouders zich schuldig of, nog erger, onzeker gaan voelen in het omgaan met hun kinderen. Het is niet altijd gemakkelijk om kinderen op te voeden in een maatschappij die steeds veeleisender wordt, maar waar ook steeds onduidelijkere spelregels gelden. Iedereen kan wel eens een klap geven. Belangrijk is om na te gaan, in de eerste plaats door de ouders zelf, waarom er klappen vallen. Gaat het hier om onmacht of is er te veel stress in het eigen leven zodat ouders te snel overreageren? Beseffen dat die situatie niet mag blijven duren, en indien nodig hulp zoeken, is hier de eerste belangrijke stap.

Gaat het hier echter om een vast patroon, kennen ouders geen andere weg dan klappen of zijn ze er rotsvast van overtuigd dat slaan de enige manier is om grenzen bij te brengen, dan is het belangrijk dat de maatschappij het opneemt voor het slachtoffer en zegt: «Slaan kan niet.» Maar ook hier is het in de eerste plaats aan de hulpverlening om ouders te helpen die geen andere taal hebben (geleerd) dan die van de harde hand bij opvoedingsconflicten.

Wij beseffen dat onze stelling nog voor veel discussie zal zorgen en samen met ouders hopen we dat we het maatschappelijk debat kunnen aangaan. Al betreuren we dat een complexe en delicate materie als deze zo verengd in de media is gekomen, toch zijn we blij met de vele signalen van ouders die mee willen nadenken over opvoeding. Of zoals een bondslid ons schreef: «Een klap kan de aanleiding zijn voor een vormend gesprek.»

HET TIJDSCHRIFT GEZINSBEELD IN VLAANDEREN OVER «GEWELD IN HET GEZIN» EN HET DOSSIER KUNNEN BESTELD WORDEN OP DE STUDIEDIENST VAN DE GEZINSBOND, TROONSTRAAT 125, 1050 BRUSSEL, TEL. 02-507.88.77, FAX 02-507.88.29, STUDIEDIENST@GEZINSBOND.BE. EEN EXEMPLAAR VAN HET TIJDSCHRIFT KOST 4,25 EURO + 0,75 EURO VERZENDINGSKOSTEN. HET DOSSIER STAAT OOK OP WWW.GEZINSBOND.BE.